GEMEENTE ALBRANDSWAARD

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Datum raadsvergadering:	Voorstelnummer:	Carrousel:	Agendanummer:
versie 1 (BE/Burger en Bestuur)	89180		

Paraaf Controller	
Datum paraaf	

Onderwerp:
CAI Albrandswaard

INGEKOMEN 21 SEP. 2010/576

Geadviseerde beslissing:

1. Met toepassing van artikel 25 Gemeentewet de geheimhouding op de gemarkeerde passages in het rapport "Toekomstvisie CAI Albrandswaard", versie 1.1.,van *Eyemark Management & Consultancy B.V.* te bekrachtigen;
2. het college op te dragen samen met een begeleidingscommissie uit de raad het scenario "verkoop van het CAI netwerk en klantenbestand" uit te werken en het eindresultaat van de onderhandelingen voor te leggen aan de raad.

Samenvatting:

Dit voorstel beoogt:

- de raad op de hoogte te stellen van de meest recente inzichten over de CAI Albrandswaard;
- de raad voor te stellen een standpunt in te nemen inzake de scenario's voor de CAI Albrandswaard.

Om de raad in staat te stellen zich een beeld te vormen van de situatie geeft dit voorstel de volgende onderwerpen weer:

- voorgeschiedenis van het dossier "CAI Albrandswaard";
- inzicht in nieuwe factoren en inzichten;
- de stand van het lopende ontvlechtingsproces van het CAI-bedrijf uit de gemeentelijke organisatie;
- de vraag: is het scenario "verzelfstandiging" met de kennis van nu een verantwoorde optie?
- alternatieve scenario's voor de toekomst van de CAI.

Dit raadsvoorstel is gebaseerd op het in onze opdracht opgestelde rapport "Toekomstvisie CAI Albrandswaard", versie 1.1.,van *Eyemark Management & Consultancy B.V.*. Dit rapport ligt voor u ter inzage bij de griffie. Ten aanzien van bepaalde, gemarkeerde, passages in dit rapport hebben wij geheimhouding opgelegd en stellen wij u voor deze geheimhouding te bekrachtigen. Dit in verband met de geheimhoudingsovereenkomst die wij op uitdrukkelijk verzoek van één van de marktaanbieders hebben gesloten. Alle deelnemende marktaanbieders hebben wij beloofd vertrouwelijk om te gaan met de bedrijfsgevoelige informatie uit de aanbiedingen. De betrokken passages, waaronder de financiële indicaties van de aanbiedingen en de condities, hebben wij in dit raadsvoorstel niet opgenomen of hebben wij in algemene bewoordingen de strekking weergegeven ten einde de verlangde vertrouwelijkheid te respecteren. Dit maakt het voor u mogelijk dit raadsvoorstel met de hierin opgenomen informatie wel in de openbaarheid te behandelen in tegenstelling tot het betrokken rapport. Wanneer u over de elementen uit het rapport wenst te discussiëren ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd kunt u dit uiteraard in een vertrouwelijke raadsvergadering doen. Wij beseffen dat deze elementen erg belangrijk zijn voor de afwegingen die u wilt maken.

Bijlagen:

- conceptraadsbesluit (89178);
- rapport "Toekomstvisie CAI Albrandswaard", versie 1.1.,van *Eyemark Management & Consultancy B.V. (89141)*;
- voorlopige rapportage "Onderzoek naar dienstverlening en het aanbod van CAI", september 2010 van TNS/NIPO (89142).

Proces:

Inleiding en voorgeschiedenis

Binnen de gemeente Albrandswaard wordt al langere tijd van gedachten gewisseld over de toekomst van de CAI. Zo zijn bijvoorbeeld reeds in 2004 een drietal financiële toekomstscenario's uitgewerkt ten aanzien van de CAI activiteiten.
Om een goed kader te scheppen voor de beslissingen waar de gemeente Albrandswaard nu voor staat, brengt deze notitie allereerst in beeld welke stappen de gemeente heeft ondernomen sinds begin 2007.

Februari 2007: Het Expertise Centrum werkt vier toekomstscenario's uit
In 2007 is Het Expertise Centrum ingehuurd met als doel een beslisnotitie op te stellen met een advies over de toekomst van CAI Albrandswaard. Het Expertise Centrum heeft daartoe een viertal scenario's opgesteld[1]:

- CAI Albrandswaard behouden en de situatie handhaven zoals die was
- CAI Albrandswaard op afstand zetten
- CAI Albrandswaard verkopen
- Het kabelnet in eigendom houden en verhuren aan dienstleveranciers

Alle scenario's overwegende is Het Expertise Centrum in maart 2007 tot het advies gekomen om de CAI op afstand van de gemeente te plaatsen en eventueel onder te brengen in een zelfstandig rechtspersoon. Hiermee zou de CAI zich kunnen bewijzen door de bedrijfsvoering te professionaliseren en marktconform te gaan werken. De bedrijfseconomische waarde van het CAI bedrijf zou met een dergelijke stap eveneens meer inzichtelijk worden.
U hebt in september 2007 besloten om dit advies over te nemen.

Mei 2008: BMC werkt het scenario "op afstand zetten" verder uit
De gemeente heeft vervolgens besloten om BMC in te huren om te bepalen hoe de verzelfstandiging van de CAI dan het beste vorm zou kunnen worden gegeven. De gemeente heeft hiertoe een viertal randvoorwaarden gesteld:

- Een jaarlijkse winst van de verzelfstandigde CAI van €300.000.
- Invloed van de gemeente op de tarieven van het zenderpakket.
- Invloed van de gemeente op de veiligheid en de kwaliteit van het zenderpakket.
- Professionalisering van de bedrijfsvoering en meer marktconform werken.

Met inachtneming van deze randvoorwaarden heeft BMC geconcludeerd dat twee verzelfstandigingsmogelijkheden het meest opportuun waren[2]:

1. Het oprichten van een BV en waaraan de exploitatie en beheer van de CAI wordt uitbesteed, maar waarbij het eigendom van het netwerk en overige onroerende zaken echter niet wordt overgedragen aan deze BV.
2. Idem als hierboven, echter inclusief eigendomsoverdracht van het netwerk en overige zaken.

BMC heeft aanbevolen om vooralsnog te kiezen voor het tweede scenario, dus inclusief overdracht van eigendom.
BMC heeft in haar onderzoek eveneens geconcludeerd dat de CAI zwaar verweven was met de gemeentelijke organisatie. Er was onvoldoende informatie beschikbaar en inzichtelijk om een efficiënte en effectieve externe verzelfstandiging in gang te zetten. Het advies van BMC zoals

[1] Notitie *Toekomst CAI Albrandswaard*, Het Expertise Centrum, 8 maart 2007.
[2] *Verzelfstandiging CAI in twee stappen*, BMC, oktober 2008.

opgeleverd in oktober 2008 was dan ook om een tussenstap in lassen: zorg eerst voor een ontvlechting van de CAI via het model van interne verzelfstandiging en ga vervolgens eventueel over tot het oprichten van een BV.

Juli 2009: BMC stelt een bedrijfsplan op voor een verzelfstandigde CAI
In samenwerking met diverse deskundigen heeft BMC een bedrijfsplan[3] opgesteld voor de *Netwerk Exploitatie Maatschappij Albrandswaard- NEMA i.o. 2010*. Dit document vormde de kaderstelling voor de interne verzelfstandiging zoals voorzien voor 2010. Aspecten die aan de orde zijn gesteld in het bedrijfsplan betreffen

- Missie/visie
- Sterkte/zwakte analyse
- Organisatie en personeel
- Besturing
- Marketing & Communicatie
- Begroting
- Juridische aspecten

Het bedrijfsplan is door u voor kennisgeving aangenomen. Adviezen uit het plan zijn (nog) niet in de gemeentebegroting verwerkt.

Januari 2010: Raad behandelt initiatiefvoorstel EVA/NAP.
De partijen EVA en NAP dienen gezamenlijk een initiatiefvoorstel in met betrekking tot de verglazing van het kabelnet Albrandswaard. Het voorstel bestaat uit de volgende elementen:

1. Verkoop van CAI Albrandswaard voor een marktconforme prijs.
2. De koper wordt verplicht om binnen twee jaar Fiber-to-the-Home uit te rollen naar alle woningen in Albrandswaard.
3. De koper wordt verplicht om het gebruik van het netwerk door de gemeente zelf te blijven ondersteunen voor een marktconforme prijs in de orde van grootte van €20.000.
4. De koper wordt verplicht om de tarieven de eerste drie jaar op het huidige prijspeil te houden.

De standpunten binnen de raad ten aanzien van dit initiatiefvoorstel lagen uiteen.
Dit lijkt ook te gelden voor de opinies van maatschappelijke partijen. Zo heeft de Seniorenraad aangegeven dat senioren in het algemeen geen behoefte hebben aan supersnel internet en dergelijke diensten. Zij uit haar zorgen over mogelijke tariefstijgingen.
De maatschappelijke werkgroep rondom de verglazing van Albrandswaard daarentegen heeft gepleit voor volledige verglazing van het netwerk.
Zonder dat de behandeling is uitgemond in een raadsstandpunt over nadere criteria en voorwaarden blijkt uit het raadsdebat dat er bij fracties veel oog is voor thema's zoals de ontwikkeling van de tarieven, de levensduur van analoge TV, de marktwaarde van CAI Albrandswaard en de keuzevrijheid van klanten uit verschillende serviceproviders.
Het initiatiefvoorstel wordt uiteindelijk niet aangenomen in de gemeenteraad.

Februari 2010: College stelt een a.i. Projectdirecteur NEMA aan
Op basis van het door BMC opgestelde bedrijfsplan is daadwerkelijk een start gemaakt met de interne verzelfstandiging van de CAI. Wij geven u eerst weer welke inzichten sindsdien zijn opgedaan ten aanzien van de hoogdynamische markt van de kabelsector, wat de stand van zaken met betrekking tot de ontvlechting is, en welke keuzes nu voorliggen.

2. Nieuwe factoren en inzichten

Alvorens in te gaan op de activiteiten die zijn ontplooid in het kader van de ontvlechting, gaat dit voorstel eerst in op een aantal externe ontwikkelingen en nieuwe inzichten die opgedaan zijn in de eerste helft van 2010.

Sinds 2007 wordt er gekoerst op verzelfstandiging van CAI Albrandswaard. Er is met name veel aandacht besteed aan de financiële en juridische aspecten van deze verzelfstandiging. De buitenwereld verandert echter continu. Met name in de telecommunicatiemarkt (Radio, TV, telefonie,

[3] *Bedrijfsplan NEMA i.o.*, BMC, januari 2010.

internet) gaan de ontwikkelingen razendsnel. Er komen steeds nieuwe diensten bij, bedrijven consolideren, schaalgrootte wordt steeds belangrijker, de techniek maakt steeds meer mogelijk. Daarom is het noodzakelijk om steeds na te blijven gaan of de eens vastgestelde koers nog opportuun is.

Wat zijn de belangrijkste nieuwe factoren en inzichten waar CAI Albrandswaard mee geconfronteerd is geworden?

Krimpen a/d IJssel zegt het contract voor doorgifte van digitale TV op
Wat betreft het aanbod van digitale TV maakt CAI Albrandswaard gebruik van de diensten van de Stichting CAI Krimpen a/d IJssel. Deze stichting is met ingang van 1 april 2009 overgenomen door Communication Infrastructure Fund (CIF) Krimpen B.V., een dochter van Rabo Bouwfonds CIF C.V. te Hoevelaken.
De nieuwe eigenaar van de CAI Krimpen a/d IJssel heeft het contract voor aanlevering van digitale TV signalen opgezegd per 1 oktober 2010. Inmiddels is tijdelijke verlenging van het contract zeker gesteld tot eind 2010 (met een optie op verdere verlenging tot 31 maart 2011). CAI Albrandswaard heeft hiermee tijd gecreëerd om een alternatieve oplossing uit werken.
CAI Albrandswaard heeft niet de middelen (financieel en marketingtechnisch) om op eigen kracht een marktconform aanbod aan digitale TV te realiseren. De contractbeëindiging door Krimpen dwingt CAI Albrandswaard aldus haar positie in de waardeketen te heroverwegen.

Het aantal abonnees van CAI Albrandswaard zal de komende jaren dalen
CAI Albrandswaard had op 31 augustus van dit jaar 8625 actieve aansluitingen:
- 7898 consumenten-aansluitingen;
- 88 zakelijke aansluitingen en
- 639 groepsaansluitingen in verzorgingshuizen e.d..

De concurrentie op het gebied van RTV, telefonie en internet neemt de komende jaren verder toe. Al geruime tijd ondervindt CAI Albrandswaard concurrentie van met name Digitenne (digitale TV door de ether) en satellietschotels. Digitenne biedt weinig zenders, de kwaliteit is matig, maar het is wel goedkoop en trekt daarmee kijkers weg van de kabel.
Daarnaast vormt sinds enige tijd TV kijken via de telefoonkabel een serieuze bedreiging. KPN bijvoorbeeld biedt het product *Interactieve TV* nu breed aan, na een periode van ruim twee jaar waarin veel kinderziektes zijn verholpen.

Ondanks toenemende concurrentie is de afgelopen jaren het abonneebestand van CAI Albrandswaard nog wel toegenomen. De reden hiervoor de oplevering van enkele grote nieuwbouwprojecten (Portland, Essendael, Kasteeltuinen). Door de economische situatie is de woningbouw echter vrijwel tot stilstand gekomen waardoor de komende jaren het aantal nieuw gerealiseerde kabelaansluitingen bescheiden zal zijn.
Het is belangrijk op te merken dat een voorziene daling van het aantal abonnees van CAI Albrandswaard een trend in de markt is. Bedrijven als UPC en Ziggo houden voor de toekomst even zo goed rekening met lagere abonneeaantallen. Zij slagen er echter in hun omzet op peil te houden door het aanbieden van all-in-one bundels en nieuwe diensten.

Het dienstenaanbod van CAI Albrandswaard raakt achterop
Marktleider als UPC en Ziggo breiden hun dienstenaanbod steeds verder uit. Ten opzichte van de marktleiders ontbreekt het volgende aan het dienstenpakket van CAI Albrandswaard:
- Electronic Programme Guide (EPG)
- Uitzending gemist
- Video on Demand (online videotheek)
- Breed aanbod van HD kanalen
- Interactieve diensten (e-commerce, voting)
- Snel internet: marktleiders in de kabelwereld bieden nu snelheden tot 120Mb/s op basis van Docsis3.0 technologie. Caiway biedt op het netwerk van CAI Albrandswaard maximaal 32 Mb/s.
- All-in-One Bundels: door een totaalpakket van RTV, telefonie en internet af te nemen krijgt de klant een aantrekkelijke pakketkorting, ontvangt hij één factuur, en heeft hij één aanspreekpunt in geval van vragen, verzoeken, wijzigingen en klachten.

Het dienstenaanbod van CAI Albrandswaard is derhalve zo langzamerhand niet meer marktconform. CAI Albrandswaard heeft niet de middelen om geheel zelfstandig de noodzakelijke vernieuwingen door te voeren.

CAI Albrandswaard heeft een beperkte schaalgrootte
Tot ongeveer 15-20 jaar geleden kende Nederland vele kabelnetwerken. Daarna is echter een consolidatiefase ingetreden die er voor heeft gezorgd dat er momenteel twee dominante aanbieders van kabeldiensten over zijn in Nederland, te weten UPC en Ziggo. Door hun omvang hebben zij een enorm voordeel ten opzichte van kleine partijen zoals CAI Albrandswaard.
Kosten van content, nieuwe diensten, nieuwe technologie, marketing & sales, klantenzorg en dergelijke moeten bij CAI Albrandswaard worden opgebracht door circa 8.500 klanten. Ziggo kan dergelijke kosten uitsmeren over 3.2 miljoen aansluitingen.

Technische ontwikkelingen dwingen tot strategische keuzes.
In diverse gemeentes in Nederland wordt momenteel glasvezel tot in de huizen (FttH ofwel Fiber-to-the-Home) uitgerold. Dit gebeurt onder ander in Krimpen a/d IJssel, waar CIF Krimpen B.V. momenteel druk bezig is om naast het bestaande kabelnetwerk een volledig nieuw glasvezelnetwerk aan te leggen. Internetsnelheden die nu commercieel over dit netwerk worden aangeboden door Caiway gaan tot 90Mb/s.
FttH netwerken bieden een schier oneindige capaciteit en zijn daarmee zeer toekomstvast. In 2008 is bijvoorbeeld een snelheid van 111Gb/s gerealiseerd over een afstand van 1140 km. Iets dergelijks is onmogelijk om te realiseren over een koperen telefoonlijn of een coaxkabel. Ook de volledige symmetrie in up/download snelheid[4] is een unique selling point, vooral voor zakelijke toepassingen. Glasvezel is ook ongevoelig voor interferentie door elektromagnetische velden. Denk hierbij aan de storingen die bijvoorbeeld door Digitenne (dat uitzendt door de ether) veroorzaakt kunnen worden als kijkers thuis tv-kabels van slechte kwaliteit gebruiken. Aangezien er steeds meer draadloze communicatie plaatsvindt is de ongevoeligheid van glasvezel hiervoor een pluspunt van toenemend belang.

Nadeel van FttH zijn de hoge investeringen die er mee gepaard gaan. TNO schat dat op € 1.125,-- tot € 1.450,-- euro per aansluiting[5]. Deze kosten zullen uiteindelijk terugverdiend moeten worden. Tegelijkertijd worden de huidige kabelnetwerken zoals die van CAI Albrandswaard eveneens steeds sneller. Ook deze netwerken bestaan voor het grootste deel uit glasvezel. De laatste 200-300 meter naar de huizen is echter coaxkabel, vandaar dat deze netwerken Hybrid Fiber Coax (HFC) netwerken worden genoemd. Momenteel bieden UPC en Ziggo internetsnelheden tot 120 Mb/s aan op hun HFC netwerken. In de toekomst zijn deze snelheden theoretisch verder op te rekken richting 4 Gb/s.
TNO verwacht dat beide infrastructuren, dus FttH enerzijds en HFC kabelnetwerken anderzijds, het komende decennium concurrerende proposities worden. Beide infrastructuren blijven de verwachte groei in de vraag naar capaciteit nog vele jaren voor.

Het exploiteren van een telecommunicatienetwerk is en blijft een kapitaalintensieve activiteit. Welke keuzes CAI Albrandswaard ook zou maken, er zal fors geïnvesteerd moeten worden om mee te gaan in de concurrentiestrijd. Rente en afschrijvingskosten zullen stijgen. CAI Albrandswaard heeft niet de financiële middelen om geheel zelfstandig deze uitdaging aan te gaan.

Het financieel perspectief voor CAI Albrandswaard is mager
Aan BMC is destijds de opdracht gegeven om de CAI op afstand te zetten met als één van de randvoorwaarden om met de verzelfstandigde CAI minimaal €300.000 winst te maken. In april 2010 is in detail gekeken naar de financiële stand van zaken van de CAI. Naar aanleiding van deze analyse is de begroting 2010 voor wat betreft de CAI aangepast:

- **Bijstelling naar beneden van de geraamde omzet van €1.638.000 naar €1.473.000**
  De verwachtte opbrengsten in de begroting 2010 bleken te hoog geraamd. Belangrijkste oorzaak was dat de geprognotiseerde aantallen abonnees in de begroting 2010 nooit zijn bijgesteld naar aanleiding van de gerealiseerde aantallen in voorgaande jaren[6].

---

[4] Dit betekent dat de snelheid van het uploaden (data, bijv. foto's, op internet plaatsen) gelijk is aan de snelheid van het downloaden (data van internet halen).
[5] *Vraag en Aanbod Next-Generation Infrastructures 2010-2020*, TNO ICT, februari 2010.
[6] Overigens is in de loop van 2009 de Raad wel geïnformeerd over het werkelijke aantal abonnees van de CAI (onder ander in een memo d.d. 11-06-2009, en in het *Bedrijfsplan NEMA i.o. 2010* van BMC opgeleverd in november 2009).

- **Bijstelling naar boven van de geraamde kosten van €1.236.000 naar €1.341.000**
  Een aantal kostenposten bleek te laag ingeschat. Zo was bijvoorbeeld de stijgende trend in de afdracht die kabelbedrijven aan contentleveranciers betalen (een markttrend) niet verdisconteerd.

Het effect van deze bijstellingen is een lager resultaat dan verwacht. De initiële begroting over 2010 gaf een positief resultaat van €401.000. De bijgestelde begroting komt uit op een positief resultaat van €132.000.
In bovenstaand positief resultaat zijn echter nog niet de kapitaalslasten verdisconteerd over de investeringen die in 2010 worden gepleegd. Er van uitgaande dat deze investeringen gelijk verspreid over het hele jaar plaatsvinden bedragen deze lasten circa €22.000. Aldus resteert een positief saldo van €110.000.
Verder moet worden aangetekend dat er sprake is van een, weliswaar beperkt, aantal kostenposten die nu niet of slechts ten dele in de CAI begroting zijn opgenomen, maar die bij een verzelfstandigde CAI wel degelijk aan het licht zullen komen of hoger zullen uitvallen. Te denken is bijvoorbeeld aan kosten voor huisvesting, werkplekken, inhuur van juridische expertise, en verplichtingen voortkomende uit de WION. BMC is in het *Bedrijfsplan Nema 2010 i.o.* uitgegaan van €110.000 aan dergelijke overheadkosten. Een verzelfstandigde CAI komt daarmee financieel gezien op de nullijn uit.

3. Het ontvlechtingsproces is vergevorderd

BMC heeft in 2008 geconcludeerd dat de CAI zwaar verweven was met de gemeentelijke organisatie. Er was onvoldoende informatie beschikbaar en inzichtelijk om een efficiënte en effectieve externe verzelfstandiging in gang te zetten. Vandaar het advies van BMC om een tussenstap in lassen: zorg eerst voor een ontvlechting van de CAI via het model van interne verzelfstandiging en ga vervolgens eventueel over tot het oprichten van een BV.
De ontvlechting van CAI Albrandswaard is inmiddels vergevorderd. De verwevenheid met de gemeente vormt geen belemmering meer voor een eventuele verzelfstandiging.

De CAI financiën zijn verbijzonderd in de gemeentelijke administratie
Kosten, opbrengsten, investeringen en activa van de CAI zijn verbijzonderd in de gemeentelijke administratie. De huidige situatie biedt voldoende basis voor een verzelfstandiging.

Lopende contracten en verplichtingen zijn inzichtelijk gemaakt
De CAI heeft contracten met diverse partijen. Deze contracten zijn de afgelopen maanden inzichtelijk gemaakt waarbij prioriteit is gegeven aan die overeenkomsten die een significante waarde vertegenwoordigen, zoals onder meer contracten op het vlak van:

- **Content:** met vele partijen zijn contracten afgesloten voor het leveren van content (zenders); daarnaast moeten doorgiftevergoedingen en BUMA/SENA rechten worden afgedragen.
- **Onderhoud, technische ondersteuning en advies:** inhuur van Technisch Adviesbureau Tares voor wat betreft technische zaken.
- **Extern personeel:** inhuur van extern personeel voor administratieve ondersteuning en directievoering .
- **Facturering:** het contract met SVHW voor het innen van abonnementsgelden.
- **Energie:** de kosten voor wat betreft de elektriciteitsvoorziening van het CAI netwerk.

Ook is duidelijk hoeveel uren er binnen de gemeente worden besteed aan de CAI. Hiermee zijn bestaande contracten en lopende verplichtingen voldoende inzichtelijk om een verzelfstandigings-traject in gang te zetten.

Het klantenbestand is verder bijgewerkt en up-to-date
In 2010 is verder gegaan met het opschonen van het klantenbestand. De uitgevoerde controles betroffen vooral het nagaan of alle actieve kabelaansluitingen ook daadwerkelijk werden gefactureerd. Indien dat niet het geval bleek zijn klanten ofwel afgesloten, ofwel ze zijn betalend klant geworden.

Het CAI netwerk is in kaart gebracht en gedigitaliseerd i.h.k.v. de WION
Bij graafwerk in Nederland ontstaan jaarlijks zo'n 40.000 breuken en lekkages. De overheid heeft derhalve regels gemaakt om de schade aan kabels en leidingen te verminderen. Die regels staan in

de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WION). De wet is in werking getreden op 1 juli 2008.
Het Kadaster speelt m.b.t. de WION een centrale rol. Netbeheerders zoals CAI Albrandswaard zijn verplicht om gegevens over de ligging van hun kabels en leidingen op te sturen en bij te houden. Inmiddels is het grootste deel van het CAI netwerk in kaart gebracht. Aan enkele delen wordt nog gewerkt. Afronding wordt verwacht in september 2010.

De Netwerkadministratie is echter nog niet volledig op orde
Op twee gebieden is nog een verdere inspanning nodig om volstrekte helderheid te verkrijgen omtrent eigendom en beheer van glasvezelverbindingen.
De eigendomsverhoudingen binnen het BAR ICT samenwerkingsverband dienen nog nader vastgesteld te worden. Dit geldt ook voor het beheer van de verbindingen.
In het kader van de doorgifte van het CAI signaal heeft de gemeente Albrandswaard diverse verbindingen met de buitenwereld. Hiervoor zijn afspraken gemaakt tussen diverse partners. Om de investeringskosten laag te houden is er in het verleden vaak glas "uitgeruild". Bij een dergelijke deal, in de branche overigens zeer gebruikelijk, wordt gebruik gemaakt van elkaars glasvezelverbindingen. Dit heeft echter wel complexe eigendom-, gebruik- en beheerafspraken opgeleverd die verder opgehelderd moeten worden.
Het ontbreken van volstrekte helderheid op dit moment is echter geen reden om een besluit over de toekomst van CAI Albrandswaard uit te stellen.

4. Verzelfstandiging van de CAI: een verantwoorde optie?

Gezien de stand van zaken van het ontvlechtingsproces zou in principe een start kunnen worden gemaakt met de verzelfstandiging van CAI Albrandswaard in een apart rechtspersoon. Er zijn echter factoren die een dergelijke stap belemmeren.

De financiële resultaten vandaag de dag zijn onvoldoende
De oorspronkelijke randvoorwaarde voor verzelfstandiging, zoals geformuleerd door de gemeente, om jaarlijks €300.000 winst te realiseren wordt bij lange na niet gehaald.
Voor 2010 wordt een positief resultaat verwacht van €110.000. Zoals eerder gezegd moet bij een verzelfstandigde CAI echter rekening worden gehouden met additionele kosten van naar schatting datzelfde bedrag voor huisvesting, werkplekken, juridische ondersteuning en verplichtingen voortkomende uit de WION. Er kan niet meer worden meegelift op de gemeentelijke faciliteiten. Een verzelfstandigde CAI komt daarmee financieel gezien op de nullijn uit.

De positie van CAI Albrandswaard komt alleen maar verder onder druk te staan
Door toenemende concurrentie en het stagneren van de woningbouw zal het aantal abonnees van CAI Albrandswaard afnemen, waardoor het omzetpotentieel kleiner wordt.
De marktleiders in Nederland introduceren een continue stroom aan nieuwe producten en diensten, en hebben aanzienlijke budgetten om deze producten en diensten te vermarkten. CAI Albrandswaard kan deze ontwikkelingen niet zelfstandig bijbenen. Klanten zullen in toenemende mate ontevreden raken over het dienstenaanbod en opteren voor alternatieve aanbiedingen.
CAI Albrandswaard kan niet zelfstandig de investeringen dragen die nodig zijn om het netwerk en de geleverde diensten op een marktconform niveau te houden. De schaalgrootte is daarvoor te beperkt. Kortom, het neutrale resultaat van een verzelfstandigde CAI zal de komende jaren omslaan in een toenemend verlies, dat indirect voor rekening van de gemeente komt.

Een verzelfstandigde CAI Albrandswaard vormt geen levensvatbare onderneming
Het feit dat de financiële resultaten vandaag de dag mager zijn, en dat de druk in de toekomst alleen maar groter zal worden, leidt tot de conclusie dat verzelfstandigen van CAI Albrandswaard in haar huidige vorm geen levensvatbare onderneming oplevert. De financiële risico's zijn voor rekening van de gemeente.

Alternatieven.

Alternatieve toekomstscenario's bieden meer perspectief
Er zijn alternatieve paden naar de toekomst voor CAI Albrandswaard die meer perspectief bieden.

1. Het eerste alternatief voor het verzelfstandigingsscenario houdt in dat CAI Albrandswaard zich in de toekomst alleen nog maar richt op de exploitatie van het netwerk als Netbeheerder. Het

vermarkten en leveren van diensten, het factureren en het verlenen van service aan klanten (afhandelen van vragen, verzoeken en klachten) wordt uitbesteed aan een derde partij.

2. Het tweede alternatief behelst de mogelijke verkoop van het CAI Netwerk en het klantenbestand.

Beide opties worden in dit voorstel verder uitgewerkt.

Alternatief A: CAI Albrandswaard gaat verder als Netbeheerder
Dit alternatief houdt in dat CAI Albrandswaard zich in de toekomst alleen nog maar richt op de exploitatie van het netwerk. Het leveren van diensten aan klanten wordt volledig uitbesteed aan een derde partij, een zogenaamde Service Provider.

CAI Albrandswaard doet alleen dat waar ze goed in is
De kern van dit alternatief is om alleen die dingen te doen waar CAI Albrandswaard echt goed in is, en dat is het exploiteren van het netwerk. Het netwerk van CAI Albrandswaard wordt, ook door externe deskundigen, gezien als een modern netwerk van zeer goede kwaliteit:
- de signaalkwaliteit is uitstekend;
- op de laatste 200-300 meter naar de huizen na is het netwerk verglaasd;
- er zijn zeer weinig storingen in het netwerk;
- de hoofdverbindingen zijn redundant[7] uitgevoerd;
- het netwerk is deels al voorbereid op de uitrol van glasvezel tot in de huizen (FttH).

Focus op de rol van Netbeheerder betekent concreet dat de activiteiten van CAI Albrandswaard beperkt worden tot:
- Exploitatie en beheer van het netwerk (correctief en preventief onderhoud);
- Vernieuwen van het netwerk daar waar noodzakelijk om de kwaliteit op peil te houden;
- Uitbreiden van het netwerk als gevolg van nieuwbouwprojecten binnen de gemeente.

Het probleem bij CAI Albrandswaard ligt bij de Service Provider activiteiten. Zoals eerder geconstateerd raakt het dienstenaanbod achterop en is de marketing & sales expertise binnen CAI Albrandswaard zeer beperkt. Ook de klantadministratie behoeft verbetering en de facturering via SVHW en de gemeente zelf (voor digitale pluspakketten) is niet meer van deze tijd.
Beëindigen van de Service Provider activiteiten door CAI Albrandswaard betekent concreet dat de volgende activiteiten zullen worden belegd bij een derde partij:
- Het aanbieden en doorontwikkelen van een volledig dienstenpakket;
- Het afsluiten van contentovereenkomsten en afdracht van de rechten die daarmee gepaard gaan;
- Het uitvoeren van Marketing & Sales activiteiten richting klanten;
- Het leveren van Service & Support richting klanten;
- Het bijhouden van de klantadministratie en het factureren van geleverde diensten.

Drie partijen zijn geïnteresseerd om Service Provider te worden op het CAI netwerk
De afgelopen maanden is contact gezocht met een aantal partijen om te verkennen of die geïnteresseerd zouden zijn om als Service Provider diensten te gaan leveren over het netwerk van CAI Albrandswaard. Partijen die hier positief op hebben gereageerd betreffen UPC, Ziggo en CAIW. Op hoofdlijnen zijn de voorstellen van UPC, Ziggo en CAIW vergelijkbaar van aard:
- UPC, Ziggo en CAIW wensen hun volledig dienstenportfolio te leveren over het netwerk van CAI Albrandswaard. Het dienstenaanbod voor de klanten in de gemeente Albrandswaard wordt daarmee naar een marktconform niveau getild. Voor details over het dienstenportfolio zie www.upc.nl, www.ziggo.nl en www.caiway.nl.
- Ook de tarieven worden marktconform. Het tarief voor het basispakket zal stijgen. Het basispakket van CAI Albrandswaard kost momenteel € 14,50 per maand. Voor UPC, Ziggo en CAIW bedragen de kosten voor het basispakket respectievelijk € 16,80, €16,45 en €15,95 (alle bedragen inclusief BTW). Klanten gaan dus €1,45 tot €2,30 per maand meer betalen, maar krijgen daarvoor dan ook een rijker aanbod van diensten terug.

[7] Dit betekent dat de CAI is uitgevoerd met meervoudig aanwezige onderdelen, zodat het geheel goed blijft functioneren wanneer een of meer onderdelen defect raken.

- De Service Provider neemt het klanteigendom over van CAI Albrandswaard. CAI Albrandswaard heeft dus zelf geen contact meer met de klant[8].
- De Service Provider betaalt een vergoeding aan CAI Albrandswaard voor het openstellen en het gebruik van het netwerk. In één geval betreft het een vaste vergoeding per jaar, twee partijen bieden daarentegen een percentage van de gerealiseerde omzet aan.

Overigens is het om technische redenen complex om meerdere Service Providers tegelijkertijd op het netwerk toe te laten. Albrandswaard zal dus moeten kiezen.

Focus op de rol van Netbeheerder verbetert de financiële resultaten van de CAI
De vergoedingen die UPC, Ziggo of CAIW aan CAI Albrandswaard zouden willen betalen voor het gebruik van het netwerk zijn nog niet in detail uitonderhandeld. Er is wel een goede indicatie te geven van de financiële effecten als CAI Albrandswaard zich focust op de rol van Netbeheerder.

Op grond van de afgegeven indicaties kan geconcludeerd worden dat een vergoeding voor het gebruik van het netwerk in de ordegrootte van €1.250.000 op jaarbasis mogelijk zou moeten zijn, onder de voorwaarde dat de tarieven dan verhoogd zullen worden naar de standaard tarieven zoals de Service Providers die hanteren. Wij tekenen bij deze indicatie aan dat wij nog moeten onderzoeken of een dergelijk bedrag past binnen de richtlijnen van de OPTA.

Als wederom de bijgestelde begroting 2010 van CAI Albrandswaard als referentie wordt genomen, dan levert dit model de volgende delta's op:
- De omzet voor CAI Albrandswaard daalt van €1.473.000 naar ongeveer €1.373.000, opgebouwd uit twee componenten:
  - vergoeding voor het gebruik van het netwerk à €1.250.000;
  - bijdragen derden à €123.000.
- De kosten dalen van € 1.341.000 naar €973.000, immers een aantal kostenposten komen in dit model geheel of gedeeltelijk voor rekening van de Service Provider:
  - contentkosten à €294.000;
  - facturatiekosten à €14.000;
  - er is minder administratief personeel nodig wat circa €60.000 bespaart.
- De kosten dalen meer dan de omzet zodat het positief resultaat stijgt naar circa €400.000.

Wederom moeten hierin nog de kapitaalslasten over de investeringen in 2010 worden verdisconteerd à €22.000, evenals de additionele kosten van naar schatting €110.000 die bij verzelfstandiging actueel worden, zodat een positief saldo resteert van €268.000.
Er moet worden benadrukt dat naar schatting €160.000 van dit positieve saldo wordt veroorzaakt door de tariefstijging die de Service Provider onherroepelijk zal doorvoeren (gerekend is met €2,00 per klant per maand inclusief BTW). Het betere financiële resultaat wordt dus voor een belangrijk deel door de klanten opgebracht.
Hiernaast moet nog rekening worden gehouden met toekomstige investeringen in de infrastructuur om deze in stand en up to date te houden. De kosten van rente en afschrijving van deze nieuwe investeringen komen (ook) ten laste van de vergoeding.

Aan drie van de vier voorwaarden tot verzelfstandiging wordt niet voldaan
De financiële resultaten van CAI Albrandswaard verbeteren dus enigszins indien wordt gefocust op de rol van Netbeheerder. Toch voldoet dit scenario niet aan drie van de vier voorwaarden die de gemeenteraad heeft gesteld aan verzelfstandiging:
1. **Een jaarlijkse winst van de verzelfstandigde CAI van tenminste €300.000**
   Deze doelstelling wordt niet gehaald als de begroting 2010 als referentiepunt wordt gebruikt. Het positieve saldo is dan immers €268.000 exclusief de lasten van toekomstige investeringen. Een blik op de toekomst leert dat er sprake is van aanzienlijke risico's om dit winstniveau op termijn te handhaven zoals verderop zal worden toegelicht.
2. **Invloed van de gemeente op de tarieven van het zenderpakket**
   Als netbeheerder heeft de gemeente geen enkele invloed meer op de tarieven van het

[8] Overigens lijkt UPC hierop vooralsnog een uitzondering te zijn: in hun standaard Service Provider model behoudt de lokale CAI de klantrelatie voor wat betreft analoge TV.

zenderpakket. Hooguit kan een overgangssituatie worden bedongen voor een beperkte periode.

3. **Invloed van de gemeente op de veiligheid en de kwaliteit van het zenderpakket**
   Als netbeheerder heeft de gemeente nauwelijks invloed op het zenderpakket. De gemeente heeft alleen enige zeggenschap t.a.v. de doorgifte van één of twee lokale zenders.
4. **Professionalisering van de bedrijfsvoering en meer marktconform werken**
   In het kader van de ontvlechting is al een flinke stap gemaakt qua professionalisering. Marktconformiteit blijft een issue gezien de beperkte schaalgrootte van de CAI activiteiten.

De vier voorwaarden worden dus niet allen vervuld. De vraag kan ook worden gesteld waarom de gemeente, met dermate weinig invloed op de aangeboden diensten, nog wel de netwerkexploitatie voor haar rekening zou moeten blijven nemen.

De financiële risico's zijn aanzienlijk
Op een aantal vlakken loopt CAI Albrandswaard als Netbeheerder aanzienlijke risico's. Kan het positieve resultaat van €268.000 zoals berekend voor 2010 wel worden gehandhaafd in de toekomst? De volgende factoren moeten worden overwogen:

- Het exploiteren van een telecommunicatienetwerk is en blijft een kapitaalintensieve activiteit. Indien de vraag naar bandbreedte de komende jaren snel toeneemt dan zal CAI Albrandswaard moeten blijven investeren in het (glasvezel-)netwerk. Heeft de gemeente Albrandswaard de komende jaren de ruimte om deze investeringen te faciliteren? Zou een commercieel opererende bank de benodigde kredieten aan een verzelfstandigde Netbeheerder wel willen verstrekken?
- Indien de benodigde investeringsruimte wordt gevonden dan zullen rente en afschrijvingskosten stijgen en ten koste gaan van de geprognotiseerde winst.
- CAI Albrandswaard zal zich moeten verbinden aan één exclusieve Service Provider die daarmee een sterke machtspositie heeft in toekomstige onderhandelingen over de vergoeding voor het gebruik van het netwerk. Dit zou een sterk drukkend effect kunnen hebben op de toekomstige omzetten van CAI Albrandswaard als Netbeheerder.

Er moet daarom rekening worden gehouden met dalende opbrengsten uit CAI Albrandswaard als Netbeheerder. Tenslotte moet worden meegewogen dat indien de gemeente over een aantal jaren, om welke reden dan ook, mocht besluiten om het CAI netwerk alsnog te verkopen, dat dan de opbrengst mogelijk aanzienlijk lager is dan nu gerealiseerd kan worden. Door verdergaande consolidatie neemt het aantal potentiële kopers af. Daarnaast is de Service Provider die haar diensten aan gaat bieden over het netwerk van CAI Albrandswaard de meest voor de hand liggende partij om op termijn het netwerk over te nemen. Deze bevindt zich daarmee wederom in een zekere machtspositie.

Professionele aansturing vanuit de Gemeente is problematisch
Het exploiteren van een telecommunicatienetwerk is een complexe aangelegenheid. De vakinhoudelijke kennis daarvoor is niet aanwezig binnen de gemeente. De gemeente zal dus aangewezen zijn op externe partners, en zal in staat moeten zijn om zulke partners scherp en zakelijk aan te sturen. Vanwege het specialistische karakter en de snelle technologische ontwikkelingen is deze vaardigheid binnen de gemeente niet kostenefficiënt op te bouwen en structureel te borgen.

Alternatief B: Verkoop van het netwerk en het klantenbestand
Het tweede alternatief voor verzelfstandiging is een mogelijke verkoop van zowel het CAI netwerk als het klantenbestand. Ten einde een beter zicht te krijgen op de marktwaarde van CAI Albrandswaard heeft een zogenaamde wederzijdse indicatieve marktconsultatie plaatsgevonden. Aan een beperkt aantal partijen, te weten UPC, Ziggo en CIF is gevraagd hun visie te geven ten aanzien van de volgende punten:

1. Marktwaarde van het totale fysieke CAI-netwerk en het daarbij behorende abonneebestand;
2. Dienstenaanbod voor de consumentenmarkt (radio, televisie, RTV, internet, telefonie, nieuwe diensten, zoals Electronische Programma Gids (EPG), Uitzending gemist, Video on Demand (online videotheek), breed aanbod van HD kanalen, interactieve diensten (e-

commerce, voting), snel internet en all-in-one bundels (rtv, telefonie en internet in één bundel);
3. Dienstenpakket voor de zakelijke markt;
4. Toekomst van het analoge TV aanbod (scope minimaal 5 jaren);
5. Tariefstructuur voor de komende drie jaren;
6. Beleid ten aanzien van Fiber-to-the-Home;
7. Inpassing van de bestaande lokale omroepen;
8. Kwaliteit van dienstverlening;
9. Migratiescenario's (overgang van huidige naar nieuwe situatie, bijvoorbeeld aanpassen van TV instellingen, decoders, CI+ modules, smart cards voor digitale TV etc.).

Aan de geïnteresseerde partijen is eveneens de mogelijkheid gegeven om een technische schouw (inspectie van het netwerk) te laten uitvoeren. Nadrukkelijk is gesteld dat deze marktconsultatie aan beide zijden slechts verkennend is bedoeld. Partijen kunnen er dan ook geen enkel recht aan ontlenen.

De marktconsultatie heeft drie hoogwaardige indicatieve biedingen opgeleverd
Uit de reacties die zijn ontvangen van de benaderde marktpartijen is op te maken dat alle drie geïnteresseerd zijn om het netwerk en het klantenbestand van CAI Albrandswaard over te nemen. Tijdens de technische inspecties hebben partijen aangegeven zeer onder de indruk te zijn van de technische staat van het netwerk.
De benadering van CIF wijkt duidelijk af van die van UPC en Ziggo. Met CIF kan de gemeente bereiken dat burgers en bedrijven in Albrandswaard toegang krijgen tot een zeer modern en toekomstvaste glasvezelinfrastructuur tot in de woningen. Daarmee loopt Albrandswaard (mede) voorop in Nederland.
Door te kiezen voor UPC of Ziggo wordt het aanbod van Radio, TV, internet en telefonie via de kabel in Albrandswaard naar een zeer acceptabel marktconform niveau getild. Ook de Hybrid Fiber Coax netwerken van deze partijen kunnen volgens TNO de komende 10 jaren voldoen aan de zich ontwikkelende vraag naar bandbreedte.

Voor de inhoud van de indicatieve aanbiedingen verwijzen wij u naar het rapport "Toekomstvisie CAI Albrandswaard", versie 1.1. dat voor u vertrouwelijk ter inzage ligt bij de griffie.

Bij de beoordeling van de indicatieve verkoopopbrengsten tekenen wij aan dat met deze opbrengst de boekwaarde van de CAI Albrandswaard moet worden afgeboekt. Deze boekwaarde is ultimo 2010 een bedrag van € 4,5 mln.. In die gevallen dat de indicatieve verkoopopbrengst deze boekwaarde overstijgt komt dit restant ten gunste van de algemene reserve van de gemeente. Indien de verkoopopbrengst niet toereikend is voor het afboeken van dit bedrag dient de restant-boekwaarde te worden onttrokken aan de algemene reserve (sanering).

De richting die uiteindelijk wordt gekozen hangt af van de criteria waarop de marktpartijen worden beoordeeld en hoe zwaar de verschillende criteria vervolgens worden gewogen. Indien uw raad voor dit verkoopscenario kiest is het zaak tot een uitwerking van dit scenario te komen. Bij deze uitwerking behoren onder meer het ontwikkelen van de beoordelingscriteria, de wegingsfactoren en het uitonderhandelen van biedingen, inclusief een belangrijk aspect zoals een regeling voor het toekomstig gebruik van het netwerk door de gemeente zelf.

Inzake het toekomstig eigen gebruik van het netwerk is het ons opgevallen dat in elk geval één van de indicatieve aanbiedingen hiervoor een regeling voorstelt die (gelukkig) aanmerkelijk gunstiger is dan door BMC in het kader van haar voorstudie aan ons is aangegeven.

Scenariokeuze:

Verzelfstandigde CAI Albrandswaard
Gezien de stand van zaken van het ontvlechtingsproces zou in principe een start kunnen worden gemaakt met de verzelfstandiging van CAI Albrandswaard in een apart rechtspersoon. Een verzelfstandigde CAI Albrandswaard vormt echter geen levensvatbare onderneming. De financiële resultaten vandaag de dag zijn zeer mager, en de druk zal in de toekomst alleen maar groter zal worden. Het neutrale resultaat dat een verzelfstandigde CAI zou boeken in 2010 zal in de komende jaren omslaan in toenemend verlies.

CAI Albrandswaard als netbeheerder
De financiële resultaten van CAI Albrandswaard verbeteren enigszins indien wordt gefocust op de rol van Netbeheerder. Als wederom de begroting 2010 als referentiepunt wordt genomen, dan zou een positief resultaat van €268.000 worden geboekt. Toch voldoet ook dit scenario niet aan drie van de vier voorwaarden die de gemeenteraad heeft gesteld aan verzelfstandiging. Bovendien zijn de financiële risico's aanzienlijk. Het is niet zeker dat het positieve resultaat de komende jaren kan worden gehandhaafd, en het is de vraag of CAI Albrandswaard de benodigde investeringen de komende jaren kan financieren. Tenslotte is het professioneel aansturen van een verzelfstandigde Netbeheerder vanuit de gemeente niet goed en kostenefficiënt te organiseren.

Verkoop van het netwerk en klantenbestand
De resultaten van de marktconsultatie laten zien dat verkoop van het netwerk en het klantenbestand van de CAI een reële optie is. Er zijn minstens drie geïnteresseerde partijen die bereid zijn om CAI Albrandswaard over te nemen. In al die gevallen profiteren de huidige klanten van CAI Albrandswaard van een verbeterd dienstenportfolio.
Gezien het voorgaande vinden wij de verkoop van het netwerk en het klantenbestand het meest verantwoorde scenario.

Ons voorstel:

Wij stellen u voor te kiezen voor het scenario "verkoop van het netwerk en klantenbestand" en dat scenario nu verder uit te werken. Wij zouden de uitwerking graag samen doen met een begeleidingscommissie uit uw raad. In de uitwerkingfase zullen criteria en beoordelingen dienen te worden benoemd die voor de raad relevant en transparant zijn. Ook zullen onderhandelingstrajecten met gegadigde marktpartijen opstarten. In de informatie-uitwisseling tijdens de diverse fasen van het uitwerkingsproces tussen raad en college kan een begeleidingscommissie uit uw raad een onmisbare rol vervullen. Het resultaat van het uitwerkingsproces dient een voorstel te zijn aan uw raad welke netwerktechniek en marktpartij het meest past bij de criteria die voor de uiteindelijke keuze worden opgesteld. Het is aan uw raad het eindvoorstel te wegen en daarover te beslissen.

Communicatie
Deze maand, september 2010, hebben wij TNS/NIPO een beknopt onderzoek laten uitvoeren naar de dienstverlening en het aanbod van de CAI Albrandswaard.
De voorlopige resultaten van dit onderzoek hebben wij voor u bijgevoegd. De belangrijkste resultaten zijn:

- Een meerderheid van de klanten van de CAI (61%) is van mening dat het aanbod van CAI Albrandswaard voldoende is.
- Op de vraag welke diensten het meest worden gemist wordt geantwoord met digitale tv (74%) en zeer snel internet (51%). De onderzoekers wijzen erop dat op deze vraag van weinig respondenten een reactie is gekomen en adviseren de uitslag op deze vraag als indicatief te beschouwen.
- De klanten van de CAI Albrandswaard beoordelen de dienstverlening van de Cai met een 7.
- 44% van de klanten die de CAI (ook) voor internet gebruikt downloadt grote bestanden.
- Een duidelijke meerderheid (66%) vindt het belangrijk dat men kiezen uit verschillende aanbieders op de kabel.

Wij zien de resultaten van het onderzoek als indicaties van de wensen en behoeften. Er bestaat een groeiende behoefte aan meer diensten via de kabel en aan hogere internetsnelheden.
De door ons geconsulteerde marktaanbieders kunnen in beginsel hierin voorzien.
Een ander punt is de behoefte van de klant om uit verschillende aanbieders op de kabel te kunnen kiezen. FttH heeft technisch gezien de beste kaarten om in deze behoefte aan een open netwerk te voorzien. Bij de uitwerking willen wij betrekken of en zo ja, in hoeverre, deze keuzemogelijkheid ook daadwerkelijk te realiseren valt.

Indien uw raad beslist tot verkoop van het netwerk en de klantenbestanden dan zal in samenwerking met de nieuwe exploitant een uitgebreide campagne worden opgezet om de inwoners te begeleiden in de overgangssituatie. De geconsulteerde marktpartijen hebben hiermee ervaring.

Evaluatie en controle:
Na en afhankelijk van uw besluit treden wij met gegadigden tot koop in overleg.
Uiteindelijk zal dit, zo verwachten wij, resulteren in een voorstel voor de meest aantrekkelijke voorgenomen transactie. Met name vraagpunten die wij bij de marktconsultatie reeds hebben

gehanteerd zullen als belangrijke criteria dienen naast de condities die aan bijzondere omstandigheden worden gesteld, zoals voortzetting van het eigen gebruik van het kabelnetwerk door de gemeente en in BAR-verband.
Het resultaat leggen wij als voorgenomen transactie in een voorstel aan u voor zodat u tot definitieve besluitvorming kunt overgaan.

Poortugaal, 21 september 2010

Het college van de gemeente Albrandswaard,

de secretaris,	de burgemeester,
Hans Cats	mr. Harald M. Bergmann

Gemeente Albrandswaard 25 jaar

RAADSBESLUIT

Besluit nr.: 89178
Onderwerp: CAI Albrandswaard

De raad van de gemeente Albrandswaard;

Gezien het voorstel van het college van de gemeente Albrandswaard d.d. 21 september 2010

BESLUIT:

1. Met toepassing van artikel 25 Gemeentewet de geheimhouding op de gemarkeerde passages in het rapport "Toekomstvisie CAI Albrandswaard", versie 1.1.,van *Eyemark Management & Consultancy B.V.* te bekrachtigen;
2. het college op te dragen samen met een begeleidingscommissie uit de raad het scenario "verkoop van het CAI netwerk en klantenbestand" uit te werken en het eindresultaat van de onderhandelingen voor te leggen aan de raad.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Albrandswaard in zijn openbare vergadering van

De griffier, De voorzitter,

John C.M. Hagenaars mr. Harald M. Bergmann

MEMO AAN DE GEMEENTERAAD

	Paraaf	Datum
Controller		
Directie		

Aan De gemeenteraad
T.a.v. -
Datum 16 november 2010
Betreft **Aanvullende informatie met betrekking tot CAI Albrandswaard**
Van Het college
Ons kenmerk 91512
CC

INGEKOMEN 17 NOV. 2010/696

Samenvatting
In deze notitie wordt ingegaan op de vragen die gesteld zijn in de carrouselvergadering van 8 november 2010 met betrekking tot de toekomst van CAI Albrandswaard.

Geachte dames en heren,

Gebruik kabelnetwerk door gemeentelijke instellingen
Albrandswaard is met de overige BAR gemeentes in gesprek over de vergoeding voor het beheer en het onderhoud van de verbindingen tussen de BAR gemeentes. In deze gesprekken wordt uitgegaan van een (te indexeren) vergoeding van €10.320 per jaar die de gemeentes aan CAI Albrandswaard zullen doen toekomen. Dit bedrag dekt de onderhoudskosten die voor deze verbindingen gemaakt worden. Albrandswaard neemt 1/5 van dit bedrag voor haar rekening, te weten €2.064.
Een deel van de BAR verbindingen worden gehuurd, en wel voor een bedrag van €28.800 per jaar. Van dit bedrag komt €10.800 voor rekening van Albrandswaard. Verder zijn er nog verbindingen, bijvoorbeeld met de gemeentewerf, die momenteel niet expliciet worden verrekend.
CIF biedt aan de verbindingen tussen de gemeentelijke instellingen te handhaven voor €5000 per jaar voor een periode van 15 jaar.
Gezien bovenstaande achten wij het reëel om voor Albrandswaard uit te gaan van een kostenpost van maximaal €15.000 per jaar voor de diensten die de gemeente vandaag de dag afneemt van de CAI. In een eventueel op te starten verkoopproces kan worden bedongen dat de koper het gemeentelijk gebruik op hetzelfde niveau blijft ondersteunen tegen een dergelijk tarief voor een periode van 10 tot 15 jaar.
Het is niet de verwachting dat een dergelijke voorwaarde de verkoopprijs van CAI Albrandswaard ernstig zal beïnvloeden in negatieve zin. De verplichting die de koper op zich neemt is namelijk relatief risicoloos. Het gaat om kale verbindingen die er al liggen en die onder normale omstandigheden weinig onderhoud behoeven.
Er zou zelfs sprake kunnen zijn van een positief effect op de verkoopprijs van CAI Albrandswaard. Tussen de BAR gemeentes zijn meer vezels aangelegd dan momenteel in gebruik zijn door de gemeentes. De koper van het netwerk kan deze ongebruikte vezels commercieel gaan exploiteren en daarmee haar business case versterken.
Mocht anders blijken dan zal dit uiteraard worden besproken met de voorgestelde begeleidingscommissie vanuit de Raad, en uiteindelijk zal een voorgenomen transactie te allen tijde door de Gemeenteraad moeten worden bekrachtigd.

Indien CAI Albrandswaard eigenaar blijft van het kabelnetwerk dan kunnen de BAR gemeentes zonder meer blijven beschikken over de diensten die ze momenteel afnemen van CAI Albrandswaard. De Service Provider die aan inwoners van Albrandswaard diensten gaat leveren speelt daar geen rol in.

CAI Albrandswaard als Netbeheerder

In het rapport van Eyemark Management & Consultancy was de conclusie dat CAI Albrandswaard als Netbeheerder een positief resultaat liet zien van €400.000 euro als de bijgesteld begroting 2010 als referentiepunt werd gehanteerd. Werden daarbij nog de kapitaalslasten over de investeringen in 2010 verdisconteerd à €22.000, evenals de additionele kosten van naar schatting €110.000 die bij verzelfstandiging actueel worden, dan zou een positief saldo resteren van €268.000.

Het exploiteren van een telecommunicatienetwerk is een kapitaalintensieve activiteit. Als Albrandswaard besluit om het netwerk in eigendom te houden, dan zal Albrandswaard moeten blijven investeren in dit netwerk. Dit vereist een lange termijn visie en planning. In het Eyemark rapport zijn weliswaar trends en risico's voor dit scenario geschetst, maar is niet concreet gemaakt welke financiële effecten dit in de toekomst oplevert.

Enerzijds zullen investeringen die noodzakelijk zijn in verband met infrastructuuruitbreidingen (woningbouw) en continuïteit van dienstverlening doorgang moeten vinden. Een deel van deze investeringen zijn opgenomen in de begroting 2011-2014, een deel is er uitgeschrapt met het oog op de mogelijke verkoop van het netwerk. Als Albrandswaard verder wil als Netbeheerder dan zullen deze geschrapte investeringen wederom moeten worden opgenomen in de begroting.

Anderzijds zal de gemeente rekening moeten houden met het feit dat, door toenemende klantbehoeftes en onder druk van concurrerende aanbieders, het komende decennium geïnvesteerd zal moeten worden in de uitrol van Fiber-to-the-Home (FttH). Voor deze uitrol zijn twee scenario's doorgerekend:

1. Zeer geleidelijke uitrol van FttH
    - CAI Albrandswaard start vanaf 2013 met de uitrol van FttH.
    - CAI Albrandswaard neemt 10 jaar de tijd om die uitrol te completeren.
    - De kosten voor het realiseren van één FttH aansluiting bedraagt €800. TNO geeft weliswaar een bandbreedte van €1125 tot €1450 per aansluiting, maar de veronderstelling is dat CAI Albrandswaard dat goedkoper kan, aangezien een groot deel van het netwerk reeds is verglaasd.
    - Verondersteld wordt dat het aantal huizen met een aansluiting van CAI Albrandswaard stabiel blijft op 10.600 (conservatieve inschatting).
2. Snellere uitrol van FttH
    - CAI Albrandswaard start vanaf 2012 met de uitrol van FttH.
    - CAI Albrandswaard neemt 5 jaar de tijd om de uitrol te completeren.
    - Kosten en aantal woningen identiek aan het eerste scenario.

In beide scenario's zal CAI Albrandswaard €8.5 miljoen euro moeten investeren in FttH. De kapitaalslasten gerelateerd aan FttH lopen daarmee in beide scenario's op tot €682.000 per jaar (de standaardregels van de gemeente voor rente en afschrijvingen zijn consequent gehanteerd).

Wat betreft de inkomsten voor de CAI als Netbeheerder is uitgegaan van een stabiele stroom aan provisies voor gebruik van het netwerk door de Service Provider. Zoals in het Eyemark rapport is aangegeven bestaat er het risico dat de provisie-inkomsten onder druk komen te staan. Dat wordt in deze berekening echter buiten beschouwing gelaten. De hoogte van de provisie is gebaseerd op de standaard tarieven van de Service Providers. Klanten zullen dus wel met hogere abonnementskosten worden geconfronteerd.

Inkomsten voorvloeiende uit woningbouw ("bijdragen derden") zijn als PM post opgenomen gezien de onzekerheid in de bouwsector.

Het resultaat laat zich als volgt samenvatten (voor alle details, zie de bijlage)

Geleidelijke uitrol FttH	***2011***	***2012***	***2013***	***2014***	***2015***
Lasten	975.021	926.176	926.173	922.946	918.972
Baten	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000
Exploitatie saldo (excl. investeringen)	**274.979**	**323.824**	**323.827**	**327.054**	**331.028**
kapitaalslasten gehonoreerde investeringen	52.534	66.095	66.095	66.095	66.095
kapitaalslasten eerder vervallen investeringen	8.153	21.394	54.302	73.038	73.038
kapitaalslasten FttH	0	0	68.206	136.412	204.619
Exploitatie saldo CAI Albrandswaard	**214.292**	**236.334**	**135.224**	**51.508**	**-12.724**

Snellere uitrol FttH	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*
Lasten	975.021	926.176	926.173	922.946	918.972
Baten	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000
Exploitatie saldo (excl. investeringen)	**274.979**	**323.824**	**323.827**	**327.054**	**331.028**
kapitaalslasten gehonoreerde investeringen	52.534	66.095	66.095	66.095	66.095
kapitaalslasten eerder vervallen investeringen	8.153	21.394	54.302	73.038	73.038
kapitaalslasten FttH	0	136.412	272.825	409.237	545.650
Exploitatie saldo CAI Albrandswaard	**214.292**	**99.922**	**-69.395**	**-221.317**	**-353.755**

De trend in beide scenario's is duidelijk neerwaarts door het kapitaalintensieve karakter van de kabelmarkt. In het scenario van geleidelijke uitrol blijkt dat CAI Albrandswaard vanaf 2015 verlieslatend zal zijn. Bij een snellere uitrol wordt al verlies geleden in 2013.

Indien CAI Albrandswaard als Netbeheerder wordt verzelfstandigd, dan moeten tenslotte nog de additionele kosten ten gevolge van die verzelfstandiging `a 110.000 euro op jaarbasis mee worden gerekend (niet meegenomen in bovenstaande tabellen).

Tenslotte moet worden opgemerkt dat de kennis binnen de gemeente over de technische en commerciële aspecten van het exploiteren van een telecommunicatie-infrastructuur zeer beperkt is. De gemeente is momenteel reeds vrijwel volledig afhankelijk van ingehuurde experts. Dit maakt het aansturen van investeringen in het netwerk die op kunnen lopen tot €8.5 miljoen een hachelijke aangelegenheid. Vanwege het specialistische karakter en de snelle technologische ontwikkelingen is de noodzakelijke kennis en expertise binnen de gemeente niet kostenefficiënt en structureel te borgen.

Verkoop van CAI Albrandswaard

Zoals bekend zijn drie indicatieve biedingen ontvangen voor het netwerk en het klantenbestand van CAI Albrandswaard. UPC, Ziggo en CIF zijn de betrokken partijen.

Verkoop van de CAI biedt de mogelijkheid om de financiële situatie van CAI Albrandswaard te versterken. De eventuele boekwinst kan worden opgenomen in de algemene reserves, waarmee het weerstandsvermogen van de gemeente zal toenemen.

In de begroting kunnen de renteopbrengsten van de boekwinst worden opgenomen. Afhankelijk van de definitieve biedingen kunnen de renteopbrengsten oplopen tot een stabiele en gegarandeerde inkomstenstroom van meer dan 100.000 euro per jaar (uitgaande van een rente van 3%).

Bij verkoop zal in de begroting een kostenpost moeten worden opgenomen voor gemeentelijk gebruik van het kabelnetwerk. Zoals eerder aangegeven kan worden

uitgegaan van een bedrag van maximaal 15.000 euro per jaar. Dit moet goed worden verankerd in het contract wat met de koper wordt afgesloten.

Bij verkoop zullen de huidige exploitatie saldi van CAI Albrandswaard uiteraard moeten worden verwijderd. Voor 2011 is in de begroting 2011-2014 uitgegaan van een positief saldo van 149.000 euro, de jaren daarop blijft dat vrijwel constant. Echter, de begroting is inmiddels niet meer actueel zoals hierna zal worden toegelicht.

Begroting 2011-1014 is niet meer actueel

In de inleiding van de begroting 2011-2014 is reeds aangekondigd dat actuele inzichten in de dynamische markt van kabelbedrijven het financieel beeld van CAI Albrandswaard zoals opgenomen in deze begroting negatief zullen kunnen beïnvloeden. De laatste ontwikkelingen bevestigen dat beeld.

- **Resultaat 2010 lager dan verwacht**

  In de begroting 2010 is uitgegaan van een positief saldo van €132.000. De verwachting momenteel is dat dit niet zal worden gehaald door een mix van lagere inkomsten en hogere uitgaven. De winstprognose uit de bedrijfsvoering bedraagt nu €60.000 tot €80.000.

- **Begroting 2011-2014 gaat juist uit van groei t.o.v. 2010**

  De resultaten over 2010 vallen tegen, terwijl voor 2011 en verder juist van groei is uitgegaan. Het gat ten opzichte van de begroting neemt hierdoor toe.

- **Het aantal abonnees is inmiddels dalende en over het absolute hoogtepunt heen**

  Op 31 augustus had CAI Albrandswaard 8625 actieve aansluitingen, op 1 november is dat gedaald naar 8571. Dat betekent een afname van 54 klanten in twee maanden tijd. Naar het zich laat aanzien is dit geen incidentele tegenvaller. Met name KPN timmert hard aan de weg met hun aanbod voor Interactieve TV, en er is vrijwel geen instroom van nieuwe abonnees door de stagnerende woningbouw. Het aantal klanten dat klaagt over het matige aanbod van HDTV neemt toe.

- **Minder inkomsten voortvloeiende uit woningbouw**

  In de begroting is voor 2011 in totaal voor 175.000 euro aan inkomsten opgenomen door het installeren van huisbekabeling e.d. in nieuwbouwprojecten. Door het stagneren van de woningbouw zal dit bedrag zeer zeker niet gehaald worden. Dit levert een tegenvaller van zeker 100.000 euro op.

Door bovengenoemde ontwikkelingen stevent CAI Albrandswaard in 2011 naar aller waarschijnlijkheid af op een licht negatief resultaat.

Afweging Verkoop versus CAI Albrandswaard als Netbeheerder

In het Eyemark rapport is reeds gewezen op het feit dat het abonneebestand zal gaan krimpen. Dit wordt de afgelopen twee maanden bevestigd in de praktijk. Sinds eind augustus is er sprake van een teruggang in het aantal betalende klanten. Het aantal

klachten over het achterblijvende dienstenportfolio neemt merkbaar toe. Zowel bij verkoop als bij het Netbeheerder model is dit een zorgwekkende ontwikkeling:

- De biedingen bij verkoop worden voor een belangrijk deel bepaald door de omvang van het klantenbestand. Minder klanten betekent dus een lagere verkoopopbrengst voor CAI Albrandswaard.

- De provisie voor het gebruik van het netwerk in het Netbeheerder model is eveneens afhankelijk van het aantal betalende klanten. Minder klanten betekent minder provisie voor CAI Albrandswaard.

Het is derhalve aan te bevelen om zo spoedig mogelijk een besluit te nemen ten aanzien van de toekomst van CAI Albrandswaard.

Vanuit het perspectief van de klant maakt het niet zoveel uit wie eigenaar is van het fysieke kabelnetwerk. Of CAI Albrandswaard nu Netbeheerder blijft of niet, klanten krijgen de beschikking over een marktconform aanbod van diensten zoals partijen als UPC, Ziggo en Caiway ook elders in Nederland aanbieden. Dit aanbod is weliswaar enkele euro's per maand duurder, maar is kwalitatief dan ook aanzienlijk rijker dan het huidige aanbod van CAI Albrandswaard.

CAI Albrandswaard als Netbeheerder is wellicht op de korte termijn een reële mogelijkheid. Door de oplopende kapitaalslasten is de trend echter negatief. Investeringen kunnen wellicht deels vooruit worden geschoven, maar er komt een moment dat CAI Albrandswaard door marktomstandigheden mee zal moeten gaan in een kapitaalsintensieve sprong naar voren. In het scenario van een zeer geleidelijke uitrol van FttH over 10 jaar, startend vanaf 2013, zal CAI Albrandswaard als Netbeheerder vanaf 2015 verlieslatend zijn. Daarbij kan niet gegarandeerd worden dat de inkomsten uit het gebruik van het netwerk door de Service Provider de komende jaren op minimaal hetzelfde niveau kunnen worden gehandhaafd. Tenslotte ontbreekt binnen de gemeente de specifieke kennis omtrent telecommunicatienetwerken. De gemeente is volledig afhankelijk van externe expertise en de continuïteit kan onvoldoende worden gewaarborgd. Kortom, CAI Albrandswaard als Netbeheerder kent een toekomst met veel onzekerheden.

Verkoop van het netwerk en het klantenbestand biedt de mogelijkheid tot een stabiele en gegarandeerde inkomstenstroom uit de te behalen boekwinst. Ieder bod boven de huidige boekwaarde draagt in positieve zin bij aan het financiële resultaat van de gemeente, en sluit ieder risico naar de toekomst uit. Afhankelijk van de definitieve biedingen kan het weerstandsvermogen van de gemeente aanzienlijk worden versterkt door het toevoegen van de boekwinst aan de algemene reserves.

BIJLAGE: Financieel model "CAI als Netbeheerder"

Geleidelijke uitrol FttH	***2011***	***2012***	***2013***	***2014***	***2015***
Administratieve Ondersteuning	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Technisch Advies	*100.999*	*103.018*	*103.018*	*103.018*	*103.018*
Inhuur marketing/communicatie	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Beheer / opzichter / toezicht	*92.264*	*70.152*	*70.152*	*70.152*	*70.152*
Energie verbruik	*25.165*	*25.471*	*25.471*	*25.471*	*25.471*
Energie Lokaal Centrum	*18.000*	*18.000*	*18.000*	*18.000*	*18.000*
Abonnementen	*6.374*	*6.502*	*6.502*	*6.502*	*6.502*
Onderhoud netwerken	*162.070*	*141.355*	*141.355*	*141.355*	*141.355*
Storingen	*35.487*	*36.197*	*36.197*	*36.197*	*36.197*
Internet storingen	*29.866*	*30.463*	*30.463*	*30.463*	*30.463*
Verzekeringen	*3.035*	*3.096*	*3.096*	*3.096*	*3.096*
BUMA/SENA-rechten	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Doorgiftevergoeding	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Externe communicatie	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Rechten Abonnementgelden extra pakket digitale tv	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Administratiekosten	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Rente	*223.710*	*210.638*	*197.428*	*183.494*	*168.975*
afschrijvingen	*238.402*	*241.635*	*254.842*	*265.549*	*276.094*
Uren Bestuur expl	*4.245*	*4.245*	*4.245*	*4.245*	*4.245*
Uren Beheer expl	*33.535*	*33.535*	*33.535*	*33.535*	*33.535*
Uren Uitvoering expl	*1.869*	*1.869*	*1.869*	*1.869*	*1.869*
Totale Lasten	**975.021**	**926.176**	**926.173**	**922.946**	**918.972**
Bijdragen derden	*P.M.*	*P.M.*	*P.M.*	*P.M.*	*P.M.*
Abonnementsgelden Internet	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Abonnementsgelden CAI	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Bijdragen commerciële zenders	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Rechten / Abonnementgelden DTV	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Vergoeding Service Provider	*1.250.000*	*1.250.000*	*1.250.000*	*1.250.000*	*1.250.000*
Totale Baten	**1.250.000**	**1.250.000**	**1.250.000**	**1.250.000**	**1.250.000**
Exploitatiesaldo (excl. investeringen)	274.979	323.824	323.827	327.054	331.028
kapitaalslasten gehonoreerde investeringen	*52.534*	*66.095*	*66.095*	*66.095*	*66.095*
kapitaalslasten eerder vervallen investeringen	*8.153*	*21.394*	*54.302*	*73.038*	*73.038*
kapitaalslasten FttH	*0*	*0*	*68.206*	*136.412*	*204.619*
Totale kapitaalslasten nieuwe investeringen	**60.687**	**87.490**	**188.603**	**275.546**	**343.752**
Exploitatiesaldo CAI Albrandswaard	**214.292**	**236.334**	**135.224**	**51.508**	**-12.724**

Snellere uitrol FttH	2011	2012	2013	2014	2015
Administratieve Ondersteuning	0	0	0	0	0
Technisch Advies	100.999	103.018	103.018	103.018	103.018
Inhuur marketing/communicatie	0	0	0	0	0
Beheer / opzichter / toezicht	92.264	70.152	70.152	70.152	70.152
Energie verbruik	25.165	25.471	25.471	25.471	25.471
Energie Lokaal Centrum	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Abonnementen	6.374	6.502	6.502	6.502	6.502
Onderhoud netwerken	162.070	141.355	141.355	141.355	141.355
Storingen	35.487	36.197	36.197	36.197	36.197
Internet storingen	29.866	30.463	30.463	30.463	30.463
Verzekeringen	3.035	3.096	3.096	3.096	3.096
BUMA/SENA-rechten	0	0	0	0	0
Doorgiftevergoeding	0	0	0	0	0
Externe communicatie	0	0	0	0	0
Rechten Abonnementgelden extra pakket digitale tv	0	0	0	0	0
Administratiekosten	0	0	0	0	0
Rente	223.710	210.638	197.428	183.494	168.975
afschrijvingen	238.402	241.635	254.842	265.549	276.094
Uren Bestuur expl	4.245	4.245	4.245	4.245	4.245
Uren Beheer expl	33.535	33.535	33.535	33.535	33.535
Uren Uitvoering expl	1.869	1.869	1.869	1.869	1.869
Totale Lasten	**975.021**	**926.176**	**926.173**	**922.946**	**918.972**
Bijdragen derden	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Abonnementsgelden Internet	0	0	0	0	0
Abonnementsgelden CAI	0	0	0	0	0
Bijdragen commerciële zenders	0	0	0	0	0
Rechten / Abonnementgelden DTV	0	0	0	0	0
Vergoeding Service Provider	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000
Totale Baten	**1.250.000**	**1.250.000**	**1.250.000**	**1.250.000**	**1.250.000**

Exploitatiesaldo (excl. investeringen)	**274.979**	**323.824**	**323.827**	**327.054**	**331.028**
kapitaalslasten gehonoreerde investeringen	*52.534*	*66.095*	*66.095*	*66.095*	*66.095*
kapitaalslasten eerder vervallen investeringen	*8.153*	*21.394*	*54.302*	*73.038*	*73.038*
kapitaalslasten FttH	*0*	*136.412*	*272.825*	*409.237*	*545.650*
Totale kapitaalslasten nieuwe investeringen	**60.687**	**223.902**	**393.222**	**548.371**	**684.783**
Exploitatiesaldo CAI Albrandswaard	**214.292**	**99.922**	**-69.395**	**-221.317**	**-353.755**

Hoogachtend,
Het college van de gemeente Albrandswaard,

de secretaris de burgemeester,

J.C.M. Cats mr. H.M. Bergmann